

Til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Att: Hilde Merethe Berg og Aslaug Skrede Gauslaa

Hilde-merethe.berg@bld.dep.no
Aslaug-skrede.gauslaa@bld.dep.no

Stavanger, 26. september 2013

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL NYTT PAKKEREISEDIREKTIV

Det vises til Reisegarantifondets foreløpige kommentarer av 30. august og 19. september 2013.

Reisegarantifondet har i styremøte 24. september sluttet seg til de forhold som allerede er påpekt i tidligere brev og ønsker med dette å foreta en oppsummering av de forslag til endring som berører reglene i Lov av 25. august 1985 nr. 57 Lov om pakkereiser og reisegaranti (pakkereiseloven), med henblikk på de bestemmelser som har betydning for reisegarantiordningen, primært i lovens kapittel 11.

DAGENS SITUASJON

Reisegarantifondet har de siste 10 årene sett behovet for en oppdatering av regelverket som følge av at salg og markedsføring i all hovedsak skjer via internett og hvor kundene i langt større grad enn tidligere skreddersyr sine reiser. Som et resultat av dette, ble pakkereiseloven med virkning fra 1. januar 2007 oppdatert med hensyn til at:

- 1) skreddersydde reiser ble å anse som en pakkereise ved at bestemmelsen i lovens § 2-1 ble endret fra "en på forhånd tilrettelagt" reise til å være en "tilrettelagt" reise. Skjæringstidspunktet ble endret fra etter at avtalen var inngått med kunden isteden for at reisetilbudet måtte være satt sammen før kunden henvendte seg.
- 2) "Pakkereiselignende" reiser inn under garantiplikten jf § 11-1 tredje ledd, typisk transport og losji solgt samtidig men uten at de innebærer noen form for tilretteleggelse fra arrangørens side, men nærmest på kundens befaling.
- 3) "Seat only" omfattes. Charteroperatørene solgte i økende grad ledige seter som "seat only" og man fant det unaturlig at ikke disse også skulle være en del av garantiplikten.

Allerede på dette tidspunktet konstaterte fondet:

- 1) At stadig flere reiser ble solgt via hjemmesider hvor innehaver av siden gjerne solgte ett pakkereiseelement selv, men via linker ledet kunden til andre tjenester og tilbydere som det var naturlig og tilby i denne sammenheng, typisk flyselskaper som tilbyr overnatting, leiebil og underholdning. Grensen i 2007 ble satt ved at pakkereiseelementene måtte tilbys av samme juridiske enhet dersom det skulle bli en garantipliktig reise jf Ot.prp. nr 41 2005-2006 kpt 5 Merknader til de enkelte bestemmelsene.

- 2) Økt konkurranse i flybransjen reduserte overskuddene og nye såkalt virtuelle flyselskaper (som verken selv eide flyene eller sto for driften) tilbød billige flyreiser. Denne utviklingen førte til flere konkurser og dermed snakk om behovet for en reisegarantiordning for flyreiser. En slik ordning ble ikke vurdert realistisk gjennomførbar i 2007 mens Danmark innførte en slik ordning noen år senere blant annet som følge av konkursen i Sterling Airways.

FORSLAG TIL ENDRINGER I PAKKEREIDIREKTIVET SOM BERØRER REISEGARANTIORDNING

Det konstateres at det nå er tale om en totalharmonisering av regelverket for pakkereiser. Dette er uheldig i den grad det reduserer norske reisendes rettigheter, noe vi vil kommentere nærmere nedenfor. Endringene sett under ett fremstår imidlertid som en bedring av de reisendes rettigheter og gjør det ikke minst enklere for norske reisende å forholde seg til utenlandske arrangører og reisegarantiordninger.

ENDRINGER SOM MEDFØRER ET BEDRE VERN FOR DEN REISENDE

- 1) Det mest inngripende ved endringsforslaget følger av Article 3(2)(b)(i)-(v) . Garantiplikten utvides til også å gjelde der hvor kontrakt om et samlet arrangement inngås med flere juridiske enheter "assisted travel arrangements", i motsetning til det valget som ble gjort i norsk rett i 2007 jf. pkt 2) ovenfor.

Reisegarantifondet påpekte i sine kommentarer til pakkereisedirektivets arbeidsdokument i september 2007 et behov for insolvenssikring også i denne sammenheng. Det ble også vist til at en slik løsning nødvendigvis må føre til juridiske komplikasjoner i forhold til andre rettsområdene og at dette må utredes først før en eventuelt kan pålegge garantiplikt i slike tilfeller.

Både i Norge og i andre land utgjør denne salgskanalen et betydelig volum reiser som per i dag ikke dekkes under reisegarantiordningen. Muligens vil et pålegg om reisegaranti redusere antall tilbydere, gitt at noen bevisst har etablert seg i denne nisjen for nettopp å unngå garantiplikt og andre forpliktelser. Dersom dette er useriøse tilbydere eller bedrifter med svak økonomi, kan ikke et slikt frafall anses som uheldig sett i lys av de reisende.

- 2) I følge Article 15 skal alle land tilby en insolvensbeskyttelse som uten opphold sørger for at alle reisende som har kjøpt en garantipliktig reise får tilbakebetalt sin forskuddsbetaling eller blir returnert til avreisestedet dersom konkurs skjer i løpet av reisen. Dette skal gjelde alle reisende uavhengig av nasjonalitet eller hvor reisen starter eller slutter. Dette samsvarer med norsk lovgivning i dag, men vil føre til et bedre vern for norske reisende som kjøper reiser fra arrangører hjemmehørende i land eller som per i dag ikke stiller samme kvalitative krav til de reisegarantiløsninger som tilbys.

Dette gjør det også enklere for fondet å håndheve bestemmelsen i pakkereiselovens § 11-1 femte og sjette ledd hvor arrangøren på forespørsel fra fondet skal godtgjøre at betryggende garanti er stilt når garanti er stilt i annet EØS-land.

ENDRINGER SOM MEDFØRER ET DÅRLIGERE VERN FOR DEN REISENDE

- 1) Garantiplikt for typisk "seat only" på et charterfly som ble innført i 2007 jf pakkereiselovens § 11-1 første ledd, ser ut til å falle bort. Vi mener det er uheldig gitt at både kunder og

arrangører i stor grad vil oppfatte disse reisene som deltager i en "pakkereise", selv om reisen inneholder kun et element.

- 2) Pakkereisesalg til næringslivskunder faller utenfor direktivets dekningsområde også på reisegarantiens område. Dette følger av Article 2 pkt 2c). Unntaket foreslås imidlertid begrenset til kun å gjelde salg via såkalte "rammeavtaler". Det er hovedsakelig de store bedriftene som inngår slike avtaler med sine reisebyrå, de representerer naturlig nok også et stort volum reiser. Mellomstore og små bedrifter inngår sjeldnere slike avtaler og skulle dermed falle innenfor lovens direktivets dekningsområde. Reisegarantifondet anbefalte i forrige høringsrunde at salg til næringslivet i sin helhet skulle holdes utenfor garantiplikten, da ressursene som går med bedre kan benyttes overfor fritidsreisende. Vi mener fortsatt at dette bør være fokusert i regeleverket.

Det har etter hvert utviklet seg en betydelig "eventindustri". Slike arrangementer avtales normalt fra gang til gang og gjerne etter en anbudsrunde dersom det er tale om store arrangementer. Dette er normalt ikke rammeavtaler. I slike tilfeller er det heller ikke en skjevhet i styrkeforholdet mellom partene som tilsier at den ene partens interesser bør beskyttes. Det fremstår derfor som urimelig at en event arrangør skal bruke betydelig ressurser på en reisegaranti overfor en kunde som meget vel kan kreve at arrangøren stiller en bankgaranti for innbetalingen i de tilfeller hvor man ikke har den nødvendige tillit.

- 3) Garantiplikt for langvarige studieopphold i utlandet forsvinner i følge Article 3 Definitions (1)(b), da losji i denne forbindelse ikke anses som et pakkereiseelement men "accomodation for residential purposes". Vi er nøytrale til dette, da beskyttelse av slike reiser må sies å ligge i periferien av regelverket.

OPPSUMMERING

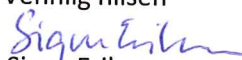
Reisegarantifondet er positive til endringen i Article 3(2)(b)(i)-(v) som gir en ny stor gruppe fritidsreisende en insolvensbeskyttelse.

Det er videre av stor betydning for de reisende at de trygt kan kjøpe reiser som tilbys av alle aktører innenfor EØS området med visshet om at de er sikret en god insolvensordning som vist til i Article 15. Tilsvarende forenkler dette salg over landegrensene.

Reisegarantifondet mener at det er et uheldig tilbakeskritt at de reisende mister sin rett til insolvensbeskyttelse ved kjøp av såkalt "seat only". Det at forretningsreisende mister sin rett til insolvensbeskyttelse er vi enige i og etter vår oppfatning kunne endringsforslaget gått lenger på dette punkt ved at dette segmentet i sin helhet var holdt utenfor.

Selv om det kan være betydelige beløp som innebetales i lang tid på forhånd til arrangører av langvarige studieopphold i utlandet, mener vi at slike studieopphold i mindre grad er en reise som bør være insolvensbeskyttet etter pakkereisereglene og stiller odd nøytrale til selve forslaget.

Vennlig hilsen

Signe Eriksen

Daglig leder